

AKTUELNO: 1.decembar 2022. - Svjetski AIDS dan

30.11.2022

U Srbiji

danas živi 1.694 osobe s virusom HIV, a procenjuje se da još oko 1.800 ljudi ne zna da je zaraženo. Po podacima Instituta za javno zdravlje Srbije – Dr Milan Jovanović Batuti, Beograd je najteže pogođen HIV epidemijom u Srbiji, ali se u glavnom gradu i testira najviše ljudi. Od početka ove godine novoregistrovanih je 95 osoba koje imaju HIV, a kod 26 je dijagnostikovano AIDS, dok je 11 obolelih umrlo. Među registrovanim je skoro 13 puta više muškaraca nego žena (88 muškaraca i sedam žena). Većina novootkrivenih HIV pozitivnih osoba u Srbiji je uzrasta od 20 do 49 godina, a svaki treći ima od 20 do 29 godina. Prema podacima UN, u svetu je registrovano 34 miliona ljudi koji žive sa HIV-om. Bez hrabre akcije protiv ekonomske, društvene, kulturne i pravne nejednakosti, svet rizikuje da propusti ciljeve za okončanje AIDS-a do 2030. godine.

•

•

SZO definiše ključne populacije

kao osobe u populacijama koje imaju povećan rizik od inficiranja HIV-om u svim zemljama i regionima.

Ključne populacije uključuju:

muškarce koji imaju seks sa muškarcima, osobe koji ubrizgavaju drogu, osobe u zatvorima i drugim zatvorenim uslovima, osobe koje se bave seksualnim radom i njihove klijente, kao i transrodne osobe. Rizik od inficiranja HIV-om je 25 puta veći kod muškaraca koji imaju seks sa muškarcima, 35 puta je veći među osobama koji su intravenski narkomani, 26 puta je veći kod osoba koji se bave prostitucijom i 30 puta je veći za transrodne osobe u odnosu na opštu populaciju. Ključne populacione grupe i njihovi seksualni partneri činili su 65% svih novih HIV infekcija. Mnoge restriktivne mere uvedene zbog pandemije od COVID-19 uticala su negativno na testiranje na HIV u mnogim zemljama do pada broja dijagnostikovanih slučajeva HIV infekcije i upućivanja na lečenje.

HIV infekcija se može

prethodno dijagnostikovati brzim dijagnostičkim testovima koji omogućavaju dobijanje rezultata istog dana. Još uvek ne postoji lek kojim bi se virus eliminisao iz organizma inficirane osobe. Međutim, efikasan antiretrovirusni lek (ARV) može da kontroliše umnožavanje virusa i da spreke dalje prenošenje HIV-a na ostale osobe. S druge strane, HIV pozitivne osobe imaju mogućnost da odmah po dijagnostikovanju započnu lečenje HIV infekcije koje daje odlične rezultate. I da se podsetimo kako se HIV prenosi, odnosno na koji način se ne može inficirati HIV-om.

HIV se prenosi na sledeće načine:

1. Seksualnim odnosom bez zaštite tj. bez kondoma (analni, vaginalni i oralni seks, pri čemu najveći rizik nosi nezaštićeni analni seksualni odnos),

2. Sa zaražene majke na dete (u toku trudnoće, porođaja i dojenja),

3. Razmenom igala i špriceva kod intravenske upotrebe narkotika.

• HIV se retko može preneti na sledeće načine:

• • • • •

Poljupcem

u usta (samo u slučaju ako obe osobe imaju neke ranice u ustima, npr. usled vađenja zuba, krvarenja desni).

• • • • •

Pri

tetoviranju, pirovanju (ukoliko se obavlja nesterilizovanim aparatima i u nehigijenskim uslovima),

• • • • •

Prilikom

razmene pribora za ličnu higijenu koje je prethodno koristila osoba koja živi sa HIV-om (brijač, četkica za zube).

• HIV se ne

prenosi na sledeće načine:

• • • • •

Društvenim

kontaktom kao što je razgovor, pogled, druženje,

• • • • •

Dodirom

tj. kontaktom, kao što je rukovanje i zagrljaj,

• • • • •

Kašljanjem

ili kihanjem, preko znoja ili suza,

• • • • •

Poljupcem

u obraz,

• • • • •

Korišćenjem

istog kupatila ili toaleta,

• • • • •

Korišćenjem

iste posude/olje ili istog pribora za jelo koji je koristila osoba inficirana HIV-om,

Korištenjem
iste posteljine ili peškira,

Kontakt
sa predmetima na javnim mestima (telefonska govornica, drȃi u javnom prevozuâ€),

Korištenjem
istog bazena ili saune,

Preko
usivotinja ili ubodom insekata (komarci, krpeljiâ€),

Konsumiranjem
hrane koju je primila HIV pozitivna osoba.

â

â

â